

MOŹNIE (80) *av*

o oraz e jasne.

comp możni(e)j (1).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI w.

1. *Okazują swoją moc, potęgę; in robore PolAnt; valenter Mącz; efficaciter, potenter Calep (74) : RejPs 216; Nieprzyiąciel on/ możneć [lege: możnieć] mię przemágá MurzHist K, Bv; Bo yeſlibych ya [Bóg] ieść prągnął zaſzbych proſił cyebye [Izraelu]/ Włłák ya włłedy możnye władnę ná zyemi y w niebie LubPs N3; Bo ty náłfe ſprzećiwniki możnye pohołduyefz LubPs O5v; Ráčz moc twą nád łługą łwym możnye okázowác LubPs T2v; Pod cyenyem ſkrzydeł ſwoich w tákowey potrzebye/ Záchowa cye ten Pan twoy ták możnie v ſyebye LubPs V; Iák ſye możnye ſpráwy tve Pánye rozłławiły LubPs V2; On ſam ſuchość włłytkey zyemie możnie vgruntował LubPs V4v; A łłulfnye go wyznác mamy iż yełt nád pány Pan/ [...] Ktory możnye okázuye ná włłem cudá wyełkye LubPs dd4v; Ktory ták możnye vtwyerdził zyemyę nád wodámi/ Abozem tu yego dobroć yełt ná wyeki známi. LubPs dd5, B3, H4, H4v, I2, K4v (45); Iż mądry człek y niebo możnie opánuie. Ze go y przyrodzenie przełomić nie może (*marg*) Człek mądry gwałt vczyni przyrodzeniu. (-) *RejWiz 129v, 112v, 186v; Oto Pan Bog załtępow możnie okrzełze gáłęzie BibRadz Is 10/33; Boć on [Bóg] słowem łwym wlyzthki rzeczy możnie ſpráwił/ On byłtrey wodzie morłkey gránice poſtáwił GrzegRóżn N4v; Valenter adverbium, Mócnie/ możnie/ krzepko. Mącz 474b; Gdyż Grzegorz rycerz chwálebny ták możnie prze nas walczył/ [...] á przetołz iego łobie przymię zá mężá. HistRzym 35v; RejPos 51 v; Dziłiefyżych złych á ołtátnich czáłow/ ktorych łzyderze á Epikurowie możnie rołkázuią/ máło ważne iełt łłowá Bożego włługowanie. RejPosRozpr cv; PaprPan H4; damći niewieście naſienie/ ktore możnie łłumi Diable pokolenie. ArtKanc B19v; Bo temu wlyżycy wierzyć nie chćieli/ zwłáłzczá Tomáłz ktory nie był z nimi/ áby Pan Kryłtus możnie z martwych włtał/ ták iáko im był przed tym obiecał. ArtKanc G16; WŠzáłke nie trzye łą rozni/ ieden to Bog prawdziwy/ ták możnie Bog Oćiec wzięty/ iáko Syn, y Duch ſwięty. ArtKanc I6, A18, I2v, K13, L5v, L9 (10); iż Artykuły pierweſze przez Krole Henryka y Stefana poprzysięzone wewszytkim moźnie trzymać y onych nieruszać ActReg 42; Calep 351a, 825b; Więć téz y nieprzyiąciel główny dułze twoiéy/ Iuż dáléy nierozćiągnie ná ćię władze łwoiéy. Szczyće łie tedy możnie/ temu tyránowi/ Męką páńłką/ á vřay łwému krółowi SiebRozmyśl A3, Av, K3v.**

W charakterystycznych połączeniach: możnie bojowác, bronić, kroćić, krolowác (2), obroćić, odeprzeć, odwodzić, okazać się, okazowác (2), okryć, okrzeſac, opanowác (3), poczuć, podnieść (2), pohołdowác (zhołdowác) (2), przemagać (kogo), rozkazywác (5), rozproszyc, rozſławić, rozszerzyć się, sprawić (sprawowác, sprawiony) (8), ſłłumić, strzec, ſtworzyć, ſzczycić się, trzymać, udziałac, ufundowác, ugruntowác, ukazać, utwierdzić, używác, walczyć, władnác, wybawić (2), wydzwignác, wyrwác, wyswobodzić, wywieść, wyzwolić, zachowác (zachowywác) (2), załóżyć, zaſtawić się, zgromadzić, zmartwychwſtac, zſtać się, zwyciężyć (2); doſyc możnie; możnie wzięty.

2. *Przysłówek intensyfikujący: bardzo, silnie, intensywnie (6) : á łnadz y wiele ludzi możnie przełózonych znáiąc łtáłość w obietnicach twoich będą łie wpołłuffenłtwo tve podáwác. RejPs 205; Gdyż moc rámienia twoiego możnie w łoby poczuia LubPs T5; Iák ći co ſye náłádzili ná*

Ípráwiedliwego/ [...] Prágnąc áby krew nyewinną yego potępili/ A możnye wífytek vpor fwoy ná to obroćili *LubPs* V4, M4, R, V6v.

Synonimy: 1. mocnie; 2. mocnie, silnie.

Cf **WIELMOŻNIE**

JB